

Πέμπτη, 14 Ιουνίου 2001
 ΓΕΝΙΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ
ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ
ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗΣ

ΘΕΜΑ 1

A.1. Να αποδείξετε ότι για δύο ενδεχόμενα A και B ενός δειγματικού χώρου Ω ισχύει ότι $P(A - B) = P(A) - P(A \cap B)$.

Μονάδες 8,5

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Θεωρία του σχολικού βιβλίου, §3.2

A.2. Να μεταφέρετε στο τετράδιό σας τις παρακάτω σχέσεις και να συμπληρώσετε καθεμία από αυτές με το κατάλληλο σύμβολο ($=, \leq, \geq$) έτσι ώστε να είναι αληθής:

α. $P(A') \dots\dots\dots 1 - P(A)$

Μονάδες 2

β. Αν $A \subseteq B$ τότε $P(B) \dots\dots\dots P(A)$

Μονάδες 2

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

α. $P(A') = 1 - P(A)$

β. Αν $A \subseteq B$ τότε $P(B) \geq P(A)$

B.1. Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν γράφοντας στο τετράδιό σας την ένδειξη **Σωστό** ή **Λάθος** δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση.

Τα A και B είναι ενδεχόμενα του ίδιου δειγματικού χώρου Ω και A' το αντίθετο του ενδεχομένου A.

α. Αν $A' \subseteq B$ τότε $P(A) + P(B) < 1$

β. Αν $P(A) = P(A')$ τότε $2P(A) = P(\Omega)$

Μονάδες 4

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

α. Είναι $A' \subseteq B$, άρα $P(A') \leq P(B) \Leftrightarrow 1 - P(A) \leq P(B) \Leftrightarrow P(A) + P(B) \geq 1$.

Άρα η πρόταση α είναι Λ.

β. Είναι $P(A) + P(A') = P(\Omega) \Leftrightarrow 2P(A) = P(\Omega)$.

Άρα η πρόταση β είναι Σ.

B.2. Να γράψετε στο τετράδιό σας το γράμμα που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση.

Αν $A \subseteq B$, $P(A) = \frac{1}{4}$ και $P(B) = \frac{5}{12}$ τότε η $P(A \cup B)$ είναι ίση με:

- α. $\frac{1}{4}$ β. $\frac{5}{12}$ γ. $\frac{2}{3}$ δ. $\frac{1}{6}$

Μονάδες 4

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Αν $A \subseteq B$ τότε $A \cup B = B \Rightarrow P(A \cup B) = P(B) = \frac{5}{12}$.

Άρα, σωστή απάντηση η β.

B.3. Να γράψετε στο τετράδιό σας τα γράμματα της **Στήλης Α** και δίπλα σε κάθε γράμμα τον αριθμό της **Στήλης Β** που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση.

Τα A και B είναι ενδεχόμενα του ίδιου δειγματικού χώρου Ω και ισχύει ότι $P(A) = \frac{1}{3}$,

$P(B) = \frac{1}{4}$ και $P(A \cap B) = \frac{1}{5}$.

ΣΤΗΛΗ Α	ΣΤΗΛΗ Β
α. $P(A - B)$	1. $\frac{1}{20}$
β. $P((B - A)')$	2. $\frac{2}{15}$
γ. $P((A \cap B)')$	3. $\frac{4}{5}$
	4. $\frac{1}{12}$
	5. $\frac{19}{20}$

Μονάδες 6

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Είναι

$$\square P(A - B) = P(A) - P(A \cap B) = \frac{1}{3} - \frac{1}{5} = \frac{2}{15}. \quad [\alpha \rightarrow 2]$$

- $P((B-A)') = 1 - P(B-A) = 1 - P(B) + P(B \cap A) = 1 - \frac{1}{4} + \frac{1}{5} = \frac{20-5+4}{20} = \frac{19}{20}$ [$\beta \rightarrow 5$]
- $P((A \cap B)') = 1 - P(A \cap B) = 1 - \frac{1}{5} = \frac{4}{5}$ [$\gamma \rightarrow 3$]

ΘΕΜΑ 2

Δίνεται η συνάρτηση $f(x) = \eta\mu x + \sigma\upsilon\nu x$.

A. Να αποδείξετε ότι $f(x) + f''(x) = 0$.

Μονάδες 8

B. Να βρείτε την εξίσωση της εφαπτόμενης της γραφικής παράστασης της f στο σημείο $A(0, 1)$.

Μονάδες 8

Γ. Να βρείτε την τιμή $\lambda \in \mathbb{R}$ για την οποία ισχύει η σχέση $\lambda f'\left(\frac{\pi}{2}\right) = 2f\left(\frac{\pi}{2}\right) = 2$.

Μονάδες 9

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

A. Είναι

$$f(x) = \sigma\upsilon\nu x + \eta\mu x, \quad A = \mathbb{R}$$

$$f'(x) = (\sigma\upsilon\nu x + \eta\mu x)' = -\eta\mu x + \sigma\upsilon\nu x$$

$$f''(x) = (-\eta\mu x + \sigma\upsilon\nu x)' = -\sigma\upsilon\nu x - \eta\mu x$$

άρα

$$f(x) + f''(x) = \sigma\upsilon\nu x + \eta\mu x - \sigma\upsilon\nu x - \eta\mu x = 0$$

B. Στο σημείο επαφής $A(0, 1)$, η εξίσωση της εφαπτομένης είναι $y = f'(0) \cdot x + \beta$ με $f'(0) = 1$, άρα $y = x + \beta$ (ϵ). Το A ικανοποιεί την (ϵ), άρα $1 = 0 + \beta \Leftrightarrow \beta = 1$.

Άρα, η εξίσωση της εφαπτομένης είναι $y = x + 1$.

Γ. Είναι

$$f'\left(\frac{\pi}{2}\right) = -\eta\mu \frac{\pi}{2} + \sigma\upsilon\nu \frac{\pi}{2} = -1$$

$$f\left(\frac{\pi}{2}\right) = \sigma\upsilon\nu \frac{\pi}{2} + \eta\mu \frac{\pi}{2} = 1$$

άρα

$$\lambda f'\left(\frac{\pi}{2}\right) - 2f\left(\frac{\pi}{2}\right) = 2 \Leftrightarrow -\lambda - 2 = 2 \Leftrightarrow \lambda = -4$$

ΘΕΜΑ 3

Στον παρακάτω πίνακα δίνεται η κατανομή των αθροιστικών σχετικών συχνοτήτων του βάρους 80 μαθητών της Γ' Τάξης ενός Λυκείου. Τα δεδομένα έχουν ομαδοποιηθεί σε 4 κλάσεις.

Βάρος σε κιλά [-)	Αθροιστική σχετική συχνότητα F_i
45-55	0,2
55-65	0,5
65-75	
75-85	

Α. Αν γνωρίζετε ότι η σχετική συχνότητα της τρίτης κλάσης είναι διπλάσια της σχετικής συχνότητας της πρώτης κλάσης, να βρείτε τις τιμές της αθροιστικής σχετικής συχνότητας που αντιστοιχούν στην τρίτη και τέταρτη κλάση.

Μονάδες 8

Β. Να υπολογίσετε τη μέση τιμή των παραπάνω δεδομένων.

Μονάδες 9

Γ. Επιλέγουμε τυχαία από το δείγμα των 80 μαθητών ένα μαθητή.

α. Να βρείτε την πιθανότητα να έχει βάρος μικρότερο από 65 κιλά.

Μονάδες 4

β. Να βρείτε την πιθανότητα ο μαθητής να έχει βάρος μεγαλύτερο ή ίσο των 55 κιλών και μικρότερο των 75 κιλών.

Μονάδες 4

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Α. Επειδή $f_3 = 2f_1 = 2F_1 = 0,4$ και $f_1 + f_2 + f_3 + f_4 = 1$ είναι $f_4 = 0,1$.

Επομένως ο πίνακας είναι

ΚΛΑΣΕΙΣ	f_i	F_i	x_i	$x_i \cdot f_i$
45-55	0,2	0,2	50	10
55-65	0,3	0,5	60	18
65-75	0,4	0,9	70	28
75-85	0,1	1,0	80	8
ΣΥΝΟΛΟ	1,0	-	-	$\sum x_i \cdot f_i = 64$

Β. Άρα $\bar{x} = \sum x_i \cdot f_i = 64$.

Γ. (α) Είναι $P(B \leq 65) = F_2 \% = 50\% = 0,5$

(β) Είναι $P(55 \leq B \leq 75) = F_3\% - F_1\% = 90\% - 20\% = 70\% = 0,7$

Παρατηρήσεις

(α) Η μέση τιμή υπολογίζεται και από τον τύπο $\bar{x} = \frac{\sum_{i=1}^v x_i v_i}{v}$ αφού υπολογιστούν οι αντιστοιχες συχνότητες v_i από τον τύπο $f_i = \frac{v_i}{v}$.

(β) Οι τιμές των πιθανοτήτων μπορούν να υπολογισθούν με τις συχνότητες v_i και τον κλασσικό ορισμό της πιθανότητας.

ΘΕΜΑ 4

Σε έρευνα που έγινε στους μαθητές μιας πόλης, για τον χρόνο που κάνουν να πάνε από το σπίτι στο σχολείο, διαπιστώθηκε ότι το 50% περίπου των μαθητών χρειάζεται περισσότερο από 12 λεπτά, ενώ το 16% περίπου χρειάζεται λιγότερο από 10 λεπτά. Υποθέτουμε ότι η κατανομή του χρόνου της διαδρομής είναι κατά προσέγγιση κανονική.

A. Να βρείτε το μέσο χρόνο διαδρομής των μαθητών και την τυπική απόκλιση του χρόνου διαδρομής τους.

Μονάδες 6

B. Να εξετάσετε αν το δείγμα είναι ομοιογενές.

Μονάδες 6

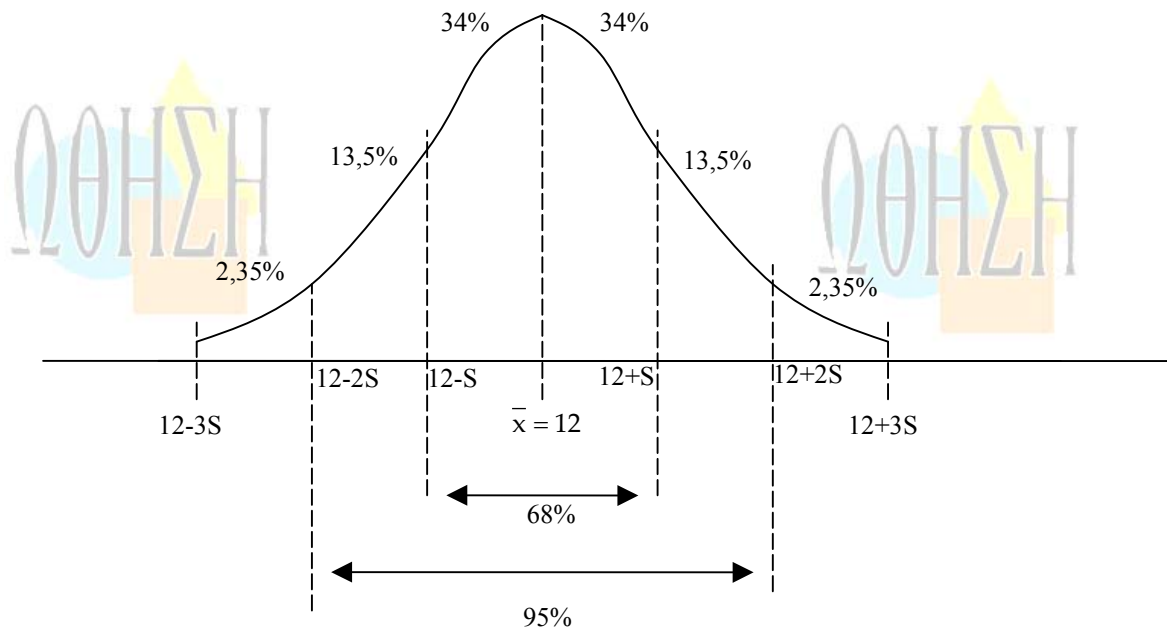
Γ. Αν οι μαθητές της πόλης είναι 4.000, πόσοι μαθητές θα κάνουν χρόνο διαδρομής από 14 έως 16 λεπτά;

Μονάδες 6

Δ. Μία μέρα, λόγω έργων στον κεντρικό δρόμο της πόλης, κάθε μαθητής καθυστέρησε 5 λεπτά. Να βρείτε πόσο μεταβάλλεται ο συντελεστής μεταβολής (CV).

Μονάδες 7

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

α. Αφού το 50% των μαθητών κάνει περισσότερο από 12 λεπτά είναι $\bar{x} = 12$. Αφού το 16% κάνει λιγότερο από 10 λεπτά είναι $12 - S = 10 \Leftrightarrow S = 2$.

β. Είναι $CV = \frac{S}{\bar{x}} = \frac{2}{12} = \frac{1}{6} \cong 16,6\%$ άρα δεν είναι ομοιογενές.

γ. Μεταξύ 14 και 16 λεπτών κάνει το 13,5% περίπου των μαθητών, άρα το πλήθος των μαθητών είναι $4000 \cdot 13,5\% = 540$.

δ. Επειδή έχουμε καθυστέρηση 5 λεπτών, θα έχουμε σύμφωνα με γνωστή εφαρμογή, η νέα μέση τιμή $\bar{\psi} = \bar{x} + 5 = 12 + 5 = 17$ και $S_{\psi} = S_x = 2$ οπότε ο καινούριος συντελεστής μεταβολής

$$CV' = \frac{S_{\psi}}{\bar{\psi}} = \frac{S_x}{\bar{x} + 5} = \frac{2}{17} = 11,76\%$$

επομένως ο συντελεστής μεταβολής μειώνεται κατά $16,66 - 11,76 = 4,9\%$

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Τα σημερινά θέματα χαρακτηρίζονται από κλιμακούμενη δυσκολία και καλύπτουν ευρύ φάσμα της ύλης.

Ειδικότερα, τα θέματα 1 και 2 απαιτούσαν στοιχειώσεις γνώσεις, ενώ για τα θέματα 3 και 4 απαιτείται αυξημένη συνθετική ικανότητα.